

מלאים זיו

פנינים נפלאים על פרשיות השבוע מאת הספר "מלאים זיו" עה"ת העומד לצאת לאור בקרוב בעזה"ת

פרשת וישלח

שלא אלמד ממעשיהן הרעים כל זה היה מצוה וזהו שאמר יעקב ותרי"ג מצוות שמרתי כיון שקיימתי גם מצוות כיבוד אב ומה היה הכיבוד אב שלי שלא למדתי ממעשיהן הרעים כיון שהלכתי בצויו של אבא למקום כזה שלא אלמד ממעשיהן הרעים

ויאמר אם יבוא עשיו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה

והקשו המפרשים דמאיפה ידע יעקב שאם יבוא אל מחנה אחת והכהו אז והיה המחנה הנשאר לפליטה אולי יהרוג עשיו את שניהם

ונראה דהכוונה היא דהרי כל יום יש לו מזל אחר ויעקב היה מסתפק אם הוא ועשיו נולדו במזל אחת או אפשר דברגע זו שנולד עשיו קודם שנולד יעקב השתנה המזל וא"כ אם שניהם באותו מזל הרי ודאי שלא יוכלו לנצח אחד את השני ששניהם באותו מזל אבל אם נולדו בשני מזלות שונות אז הרי ממנ"פ אם ביום שיפגשו יהי' המזל של עשיו ויוכל לנצח את יעקב הרי המחנה האחת שהיו מהלך יום משם ילחמו עם עשיו ביום שאחר זה שאז יהי' כבר המזל של יעקב ולפיכך ודאי שהם ינצחו את עשיו ולפיכך אם יבוא עשיו אל המחנה האחת והכהו ע"כ שיום זה היא המזל שלו ואני נולדתי בהמזל של היום של אחר זה וא"כ ודאי שהמחנה השני שילחמו ביום השני עמו ישארו לפליטה

ויאמר אם יבוא עשיו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה

והקשו המפרשים דמאיפה ידע יעקב שאם יבוא אל מחנה אחת והכהו אז והיה המחנה הנשאר לפליטה אולי יהרוג עשיו את שניהם

ונראה דהכוונה היא דהרי יעקב היה לו הבטחה מפורש מד' והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך והשיבותיך אל האדמה הזאת וא"כ הרי ידע בודאות שהוא ישאר בחיים רק דכל החשש שלו היה שמשפחתו יהרג וא"כ כיון שהוא ילך בהמחנה הראשונה וא"כ יתכן שכל בני משפחתו יהרג אבל בסוף כשהוא ישאר לבד ודאי ינצח את עשיו עם האנשים שלו שהרי הוא בודאי לא יהרג וא"כ כיון

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו ארצה שעיר שדה אדום

והקשו המפרשים דלמה הוצרך לטרוח המלאכים ונראה דעשיו לא היה מראה אף פעם בחוץ שהוא שונא את יעקב ורק רבקה ידעה ברוח הקודש שבלבו חשב להרוג את יעקב כמו שפי' רש"י לעיל אבל כל השנים היה עשיו אומר לכל אחד כמה הוא אוהב את יעקב ולפיכך קרא את עצמו שעיר שפי' שהוא היה מדבר בגנות עצמו שהוא איש עם שער שזה מרמז להקליפות אבל יעקב הוא איש קדוש וגם היה קורא לארצו אדום ע"ש העדשים האדומים שנתן לו יעקב שבזה הציל את חיו וגם כששמע שיעקב בא הלך לקראתו לקבלו ולא הגיד לאף אחד שהוא הולך כדי ללחום כמו שאמרו אח"כ המלאכים וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו ולא אמרו שבא ללחום שלא היו יכולין לראות שבא ללחום כנגדו ולפיכך היה צריך לשלוח מלאכים שרק הם יבינו כוונתו וזהו פ' הפסוק וישלח יעקב מלאכים לפניו ולמה היה צריך לשלוח מלאכים התירוץ היא על עשיו אחיו שהיה עושה את עצמו כאילו הוא אחיו שאוהב אותו ארצה שעיר שקורא את עצמו שעיר שהוא איש של קליפות ורק אחיו הוא איש קדוש שדה אדום שמדבר כל הזמן מזה שיעקב הציל אותו ולפיכך רק המלאכים היו יודעים כוונתו במה שיצא לקראתו שזה לא היה לקבל פניו רק לרצוח אותו כשמגיע אליו

עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים

ונראה דהכוונה היא דהרי כל הזכות של עשיו היא בזה שקיים מצוות כיבוד אב ולפיכך חשב עשיו שעשיו שיעקב לא כיבד את אביו כ"כ שנים ודאי שיעמוד לו הזכות של כיבוד אב שיוכל להרוג את יעקב לפיכך אמר לו יעקב שאדרבה זה שהייתי כל הזמן בחרן היא רק מחמת צוי של אבא שהוא לא רצה שאלך לבנות כנען שפחד שכיון שהם מושחתים כ"כ אלמד ממעשיהן הרעים ויצחק לא רצה שאלמד ממעשיהן הרעים לפיכך ביקש ממנו שאלך לחרן נמצא שמה שהייתי כל הזמן בחרן כדי

ונראה דהכוונה היא דהרי לכאורה מה יש להתענות על הביהמק"ד הלא כתיב גדול יהי כבוד האחרון יותר מן הראשון שתרד באש מן השמים וא"כ על מה יש לבכות רק דכיון דמצינו כאן שכל השנים לא אוכלין משום ותקע כף ירך יעקב הלא נעשה לו נס גדול שנתרפה מהשמש וע"כ דאפ"ה כיון דבמציאות נעשה עכשיו דבר לא טוב יש לבכות עליו ולפיכך יש לבכות גם בתשעה באב שעדיין לא נשענו אע"ג דעתיד לבוא יותר גדול ממה שהיה מקודם

במדרש ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל מכאן ששמרו האבות את השבת ונראה דהכוונה היא דהרי הטעם למה הכא זרח לו השמש היא כיון ששקעה החמה בשבילו שלא בעונתו והרי אז היה קידוש השם גדול וכל העולם ראה שיש מנהיג לבירה שהקב"ה ברא את העולם ויכול לעשות בו כרצונו אבל הכא שחזר וזרח מקודם הרי לא רואין עוד שיש מנהיג לבירה דהרי חזר השמש להרגלו וא"כ איך יראה כ"א שיש מנהיג לבירה וע"כ ששמרו האבות שבת שבזה מעידין לכל העולם שה' ברא את העולם בששת ימים ולפיכך היה יכול השמש לזרוח עוה"פ להשלים מה ששקעה שלא בעונתו ולא היה חשש שלא ידעו שיש מנהיג לבירה כיון ששמרו האבות את השבת

במדרש כל זמן שהיה יעקב בבית לבן לא היה שומר אלא שבת וי"ל דהרי ידוע המדרש כתוב אחד אומר זכור את יום השבת לקדשו וכתוב אחד אומר זכור את אשר עשה לך עמלק האיך יתקיימו שניהן אלא זה להממו ולאבדו וזה לענגו ולכברו אבל כשיעקב היה אצל לבן שהוא היה מקור הטומאה לא היה יכול להמם ולאבד את עמלק דהיינו הטומאה רק דהיה עושה רק הדבר השני שזהו לענג ולכבד את השבת וזהו הכוונה דכל זמן שהיה יעקב אצל לבן לא שמר אלא שבת דהיה עושה רק חלק זה של לענגו ולכבדו ולא החלק של להממו ולאבד את עמלק

שהוא ינצח את עשיו הרי ודאי דוהיה המחנה הנשאר לפליטה

קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות הצילנו נא מיד אחי ומיד עשיו כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים ואתה אמרת היטב איטב עמך

וצ"ע דמקודם קאמר שנגמר לו כבר הזכותים ואח"כ מבקש הצילנו כיון שאתה אמרת היטב איטב הלא אמר מקודם דהזכות של ההבטחה כבר נגמרה ועוד מהו הכפל לשון היטב איטב ועוד דמהו קאמר הצילנו נא כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים שמשמע שזהו נתינת טעם למה חייבין להציל אותו כיון שעשיו יבוא להרוג ונראה דהכוונה היא דהרי יש שני מיני טובות יש דבר טוב שהיא טוב מתחילה ועד סוף ויש דבר שמתחילה נראה כדבר טוב אבל בסוף מתברר דהכל היה לרע ח"ו

וזה מה שאמר יעקב אה"נ אני יודע שנתת לי כבר הרבה יותר ממה שהבטחת לי והזכיות שלי כבר נגמרה כיון שקבלתי כבר שני מחנות ומחילה לא היה לי כלום ואני לא מבקש יותר דברים אחרים אבל הצילנו נא כיון שאני ירא אותו שיבוא והכני אם על בנים ואז יתברר דכל מה שנתת לי השני מחנות לא היה לטובה שיהי' לי עכשיו יותר צער מאם לא נולדו מעולם בכלל ואתה אמרת היטב איטב עמך שזה יהי' לא רק טוב בהתחלה רק היטב איטב שיהי' טוב עד הסוף וא"כ אני מבקש רק שתצילנו שמה שכבר קבלתי ישאר אצלי ולא יהרגו על ידי עשיו נמצא שזהו נתינת טעם למה אני מבקש הצילנו נא כיון שאני מפחד שיהרוג אם על בנים ואז יתברר שלא היה לי כלום מעולם וא"כ לא נגמרו עוד הזכיות וההבטחה שלך

במדרש על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה לרבות תשעה באב

לע"נ אאמו"ר הרה"ח ר' מנחם מנדל בהרה"ח ר' ישראל וועטטענשטיין ז"ל הכ"מ
לע"נ מו"ח הרה"ג ר' חיים יצחק עוזר זצ"ל ביבלחט"א הגה"צ ר' שמואל ישכר רוזנגרטען שליט"א
בכל עניני הגליון ולקבלו בדוא"ל נא לפנות לדוא"ל siferimryziv@gmail.com